

Ztrácejí se dřívější schopnosti lidské duše?

Otázka: Jestliže si prostřednictvím stále nových vtělení v posloupnosti jednotlivých ras¹ máme osvojit schopnosti, k jejichž vývoji nám tyto rasy poskytují příležitost, jestliže se dále **nic** z toho, co si duše na základě zkušenosti osvojila, nemá ztratit z její pokladnice - jak si lze vysvětlit, že v dnešním lidstvu (přinejmenším v našich civilizovaných zemích), které přece žilo na Zemi už kdysi ve třetí a čtvrté kořenové rase, nezbylo vůbec nic z oněch vysoce vyvinutých schopností vůle, představování, ovládnání přírodních sil, které se podle údajů vidoucích lidí v těch dobách vyskytovaly? Existuje snad zákon, že již nalezené **jednoduché** cesty k jistému cíli se zakáží a opět uzavřou, aby veškerá síla byla vynaložena na nalezení **nových, vyšších** cest?

Odpověď: Vskutku se nic neztratí ze schopností, jež duše získala při svém průchodu jedním vývojovým stupněm. Při získávání nové schopnosti vezme na sebe schopnost dříve získaná jinou formu. Neuplatňuje se pak již sama o sobě, nýbrž jako **základ** nové schopnosti. Atlanťané si například osvojili schopnost paměti. Současný člověk si dokáže udělat vskutku jen slabou představu o tom, čeho byla schopna paměť Atlanťana. To všechno, co se v naší páté kořenové rase vyskytuje jakožto takřka **vrozené** představy, si Atlanťané prostřednictvím paměti teprve osvojili. Prostorové, časové, číselné představy atd. by současnému člověku činily úplně jiné obtíže, kdyby si je měl teprve osvojovat. Neboť schopností, kterou si současný člověk má osvojit, je kombinující rozum.

---

¹ „Rasa“, resp. „podrasa“ - tehdejší theosofický termín, který Rudolf Steiner později nahradil pojmem „kulturní epocha“; nemyslí se tím tedy rasa v dnešním smyslu slova. Jako „kořenová rasa“ je označováno rozsáhlejší časové období, tzv. eon (třetí kořenová rasa = lemurská, čtvrtá = atlantská, pátá, tedy současná = poatlantská). (Pozn. edit.)

Logiku staří Atlanťané neznali. Každá dříve získaná duševní síla však musí ve své vlastní formě ustoupit, zanořit se pod práh vědomí, má-li si člověk osvojit novou. Bobr by svou schopnost intuitivně budovat své umělé stavby musel proměnit v něco jiného, kdyby se například náhle stal myslící bytostí.

Atlanťané měli například také schopnost ovládat jistým způsobem životní sílu. Svě úžasné stroje konstruovali touto silou. Zato však neměli vůbec nic z toho, co mají národy páté kořenové rasy v podobě daru vyprávění. Neměli ještě žádné báje ani pohádky. V masce bájelství se u příslušníků naší rasy objevila především schopnost Atlanťanů ovládat životní síly. A v této formě se mohla stát základem rozumové činnosti naší rasy. Velcí vynálezci naší rasy jsou inkarnacemi „vidců“ atlantské rasy. V základu jejich geniálních nápadů se uplatňuje něco, co v nich během jejich atlantské inkarnace žilo jako živototvárná síla.

Naše logika, poznání přírody, technika atd. vyrůstají z půdy, která byla položena v Atlantidě. Kdyby například technik dokázal svou kombinující sílu proměnit nazpátek, ukázalo by se něco, co dovedl Atlanťan. Veškeré římské právo bylo proměněnou volní silou dřívější doby. Vůle samotná při tom zůstala v pozadí, a místo aby se sama zformovala, proměnila se v myšlenkové formy, jež se uplatňují v právních pojmech. Řecký smysl pro krásu byl vybudován na základech bezprostředních sil, jež se u Atlanťanů uplatňovaly ve velkolepém šlechtění rostlin a živočišných forem. Ve Feidiově fantazii žilo něco, co Atlanťan bezprostředně používal k přetváření skutečných živých bytostí.

R. Steiner: Gehen frühere Fähigkeiten der Menschenseele verloren?; uveřejněno v časopisu Lucifer-Gnosis, únor 1905, později zahrnuto ve svazku Lucifer-Gnosis, GA 34, str. 38ln.

Rudolf Steiner

GA 34